

[CONSTANTIJN HUYGENS] (DEN HAAG)
AAN SÉBASTIEN CHIÈZE [DÔLE?]
29 APRIL 1666
6554

Samenvatting: Huygens is blij met de gunstige uitspraak van de rechtbank van Dôle, maar waarschuwt voor te veel optimisme.

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIX, dl. 2, p. 1283-1284: afschrift (Constantijn Huygens jr.).

Vroegere uitgave: Worp 6, nr. 6554, p. 189: onvolledig (<Don Louis avec ... jusqu'à Bruxelles.>), rest samengevat.

Namen: Chapuis; Christiaan Huygens; Lodewijk Huygens; Susanna Huygens; Claude-Marie de Lapie; *** (oudste zoon) Chièze; Jean Serres.

Plaatsen: Brussel; Dôle.

Transcriptie

Copie.

¹À Monsieur Chièze.

À La Haye, ce 29e Avril 1666.

²‘Et “io” bis dicite “Pæan.” N’attendeze point d’autres compliment de moy; res bene gesta est. Il en faut louer Dieu. ³‘Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium, laqueus contritus est, et nos liberati sumus.’ Je dis le texte de la Vulgata Romana, car vous est si fin catholique, que n’en voudriez souffrir d’autre, sans frémir.

Vous avez bien raison de louer les bons devoirs rendus par un chascun à la poursuite de ceste cause. Mais il faut avouer que Monsieur l’Advocat-Fiscal Chapuis, auteur du motif qui a tant servi, mérite sa très-pleine part et portion en ces louanges. Il sera nécessaire que nous ayons des doubles de ces beaux escrits pour tousjours nous en pouvoir servir au besoin. Après tout, Signor mio, ce gain de cause par une seule voix, vous tient-il pas un peu au cœur, et ne voyez-vous pas que ceste nuée nous prédit l’orage de quelque foutre revision? Si cela arrive, ne vous estonnez pas quand vous me verrez porté à rachepter encor ce hazard par quelque voye d’accommodement, plustost que d’attendre la briefve sentence de quelque sot juge unique et inique. Mais pour cela ne laissons pas de faire fière et forte mine, pour les veoir venir, et ce qu’ils vaudront avancer. J’ay faict agréer qu’il soit faict complimens au vénérable Parlement Dolanum, encor que je trouve un peu de peine à rendre grace à des juges pour expédition de justice, après les avoir prié de surcheoir ceste expédition, comme ils devoient avoir fait en toute raison. Vers le prochain ordinaire nous estendierons quelque galimatias pour cajoler in cosa di 75000 franchi. Que diable d’⁴expierie voila? Retournez un peu à vos anciennes charitez, et priez le cousin serré qu’il me laisse un peu dormir en repos. Il ne cesse de me tourmenter de ses dépesches une grande maladie mesme ne l’en a sceu destournez. | 1284 | Il veut à force estre advocat-général ou son adjoint. ⁵Somniant Sabini. Donnez-y ordre, de grace. C’est encor là une plus grande maladie que celle dont il viens de souffrir.

Mes baise-mains à la cara consorte et al signor delfino.

1. Naam adressaat autografisch.

2. Ovidius, *Ars amatoria* II, 1: ‘Dicite “io Pæan” et “io” bis dicite “Pæan”.’

3. Psalmus 123:7.

4. <expicerie>.

5. Latijns spreekwoord: ‘*Sabini quod volunt somniant.*’

Don Louis avec sa sœur et autre canaille sont à accompagner mon pauvre Don Christiano jusqu'à Bruxelles. Ceste séparation m'a fort touché. Mais je n'ay pas le cœur de resister au bien ni mesmes aux inclinations de mes enfans. Vous apprendrez cela quelque jour.

Vertaling

Aan de heer Chièze.

Den Haag, 29 april 1666.

⁶ L'En zeg tweemaal "ik ben Apollo".⁷ Verwacht geen verdere complimenten van mij: Lde zaak is goed gegaan.¹ Men moet God ervoor prijzen. ⁷ L'Onze ziel is als een mus ontruikt aan het net van de jagers; het net is gescheurd en wij zijn bevrijd.¹ Ik citeer de tekst van Lde Romeinse Vulgaat,¹ want u bent immers zo'n goede katholiek dat u geen andere kunt verdragen zonder te sidderen.

U hebt beslist gelijk om de goede diensten te prijzen die verleend zijn door een ieder om deze zaak tot een goed einde te brengen. Maar men moet toegeven dat mijnheer de advocaat-fiscaal Chapuis, schrijver van het pleidooi dat ons zo goed heeft geholpen, voluit zijn deel en portie in deze loftuitingen verdient. Het zal noodzakelijk zijn dat wij afschriften bezitten van deze mooie documenten om ons er steeds naar behoefte van te kunnen bedienen. Uiteindelijk, Lmijn goede heer,¹ benauwt deze zaak, slechts gewonnen door een enkele stem, u niet een beetje het hart, en ziet u niet dat deze wolk ons de donderbui voorspelt van een of andere verduvelde herziening? Als dat gebeurt, wees dan niet verbaasd wanneer u mij genegen ziet dit ongeluk af te kopen met behulp van een compromis, eerder dan de korte uitspraak af te wachten van een of andere dwaze onrechtvaardige rechter in z'n eentje. Maar laten we daarom nog niet achterwege laten om een trotse en vastberaden houding aan te nemen, om hen te zien komen en wat ze naar voren zullen willen brengen. Ik heb goedgevonden dat er een compliment wordt gemaakt aan de eerbiedwaardige Rechtbank Lvan Dôle,¹ al vind ik het een beetje moeilijk om dank te zeggen aan rechters voor de volvoering van het recht, na hun te hebben verzocht deze volvoering uit te stellen, zoals ze billijkerwijze hadden moeten doen. Tegen de volgende postzending zullen we een of ander fraai stuk opstellen om te vleien Lin zake de 75000 francs.¹ Ziedaar voor de duivel een boetedoening? Keert u een beetje terug tot uw gebruikelijke goedheid en vraag uw strenge neef mij een beetje rustig te laten slapen. Hij houdt niet op mij te kwellen met zijn brieven. Zelfs een ernstige ziekte heeft hem er niet vanaf weten te houden. Hij wil beslist advocaat-generaal zijn of zijn adjunct. ⁸ LDe Sabijnen dromen.¹ Brengt u er alstubieft wat orde in? Het gaat hier om een ziekte die nog ernstiger is dan die waaraan hij zojuist heeft geleden.

Mijn complimenten aan Luw dierbare ⁹echtgenote en aan mijnheer uw oudste ¹⁰zoon.¹

LDe heer¹ Lodewijk [Huygens] met zijn ¹¹zuster en ander gespuis begeleiden mijn goede Lheer Christiaan¹ [Huygens] tot Brussel. Deze scheiding heeft mij zeer getroffen. Maar ik heb niet de moed het welzijn noch de neigingen van mijn kinderen te weerstaan. U zult dat ook eens leren.

6. Ovidius, *Ars amatoria* II, 1: 'Zeg "ik ben Apollo" en zeg tweemaal "ik ben Apollo".'

7. Psalm 123(124):7.

8. Latijns spreekwoord: 'De Sabijnen dromen wat zij willen.'

9. Claude-Marie de Lapie.

10. *** Chièze.

11. Susanna Huygens.